

Vzorový štatút zariadení špeciálnopedagogického poradenstva (aktualizácia k 1. augustu 2004)

*(Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky pod č. 382/1999 – 44
dňa 21. decembra 1999)*

Anotácia

Vzorový štatút zariadení špeciálnopedagogického poradenstva prezentuje výber dôležitých a pre prácu v zariadeniach špeciálnopedagogického poradenstva nevyhnutných odborných náležitostí vyplývajúcich z aktuálne platných právnych predpisov rezortu školstva k vecne prislúchajúcej problematike, najmä však zo zákona NR SR č. 279/1993 Z. z. o školských zariadeniach v znení neskorších predpisov a vyhlášky MŠ SR č. 43/1996 Z. z. o podrobnostiach o výchovnom poradenstve a o poradenských zariadeniach.

Vzorový štatút zariadení špeciálnopedagogického poradenstva je vypracovaný v kontexte s Konceptiou špeciálnopedagogického poradenstva z roku 1998.

Vzorový štatút zariadení špeciálnopedagogického poradenstva obsahuje 7 článkov, v ktorých sa deklaruje zriadenie a organizácia, poslanie, cieľ a rozsah činností, riadenie a personálne obsadenie a prioritné činnosti zariadení špeciálnopedagogického poradenstva. Súčasťou predmetného štatútu je inštitút školského špeciálneho pedagóga a záverečné ustanovenie.

Vzorový štatút zariadení špeciálnopedagogického poradenstva je určený zriaďovateľom a subjektom zariadení špeciálnopedagogického poradenstva ako vzorový model pre vypracovanie štatútov konkrétnych zariadení špeciálnopedagogického poradenstva s rešpektovaním požiadaviek komplexnej špeciálnopedagogickej starostlivosti. Súčasne je deklaráciou zabezpečovania integrácie zdravotne postihnutých detí do spoločnosti intaktnej populácie. Zvýrazňuje poslanie špeciálnopedagogického poradenstva v podmienkach špeciálnopedagogickej praxe na prahu tretieho tisícročia a kompatibilitu koncepčných zámerov špeciálneho školstva na Slovensku s rovnomenými koncepciami krajín Európskej únie a krajín s vyspelou úrovňou starostlivosti o zdravotne postihnutých a zdravotným postihnutím ohrozených detí a mládeže.

Vzorový štatút zariadení špeciálnopedagogického poradenstva bol upravený vo vzťahu k právnym predpisom, ktoré sú aktuálne platné k 1. augustu 2004.

OBSAH

- Čl. I Zriadenie a organizácia
- Čl. II Poslanie zariadenia špeciálnopedagogického poradenstva
- Čl. III Cieľ a rozsah činnosti
- Čl. IV Riadenie a personálne obsadenie zariadenia špeciálnopedagogického poradenstva
- Čl. V Prioritné činnosti zariadenia špeciálnopedagogického poradenstva
- Čl. VI Školský špeciálny pedagóg
- Čl. VII Záverečné ustanovenia

**VZOROVÝ ŠTATÚT
ZARIADENÍ ŠPECIÁLNOPEGADOGICKÉHO
PORADENSTVA
(špeciálnopedagogickej poradne, detského integračného centra)**

Čl. I

ZRIADENIE A ORGANIZÁCIA

1. Názov zariadenia: Zariadenie špeciálnopedagogického poradenstva (Špeciálnopedagogická poradňa, Detské integračné centrum)
Zriaďovateľ:
Miesto pôsobenia:
Dátum zriadenia:
Dátum zaradenia do siete školských zariadení:
2. Zariadenie špeciálnopedagogického poradenstva bolo zriadené na základe zriaďovacej listiny č..... zo dňa podľa zákona č.....
3. Zariadenie špeciálnopedagogického poradenstva je poradenské zariadenie, ktoré zabezpečuje komplexnú špeciálnopedagogickú diagnostiku a prognostiku, špeciálnopedagogické intervencie vzhľadom na individuálne špeciálnopedagogické potreby zdravotne postihnutých a zdravotným postihnutím ohrozené deti a mládež (ďalej deti a mládež so špeciálnopedagogickými potrebami).

Čl. II

**POSLANIE ZARIADENIA ŠPECIÁLNOPEGADOGICKÉHO
PORADENSTVA**

1. Činnosť zariadenia špeciálnopedagogického poradenstva sa orientuje:
 - a) v rovine horizontálnej na súbor špeciálnopedagogických intervencií pre všetky druhy, stupne a vzájomné kombinácie postihnutí realizovaných v podmienkach škôl a školských zariadení a v rodinnom prostredí,
 - b) v rovine vertikálnej na poskytovanie špecializovaných aktivít prakticky všetkým vekovým kategóriám detí a mládeže so špeciálnopedagogickými potrebami a to od narodenia až po ukončenie prípravy na povolanie.
2. Zariadenie špeciálnopedagogického poradenstva zameriava pozornosť na deti a mládež so špeciálnopedagogickými potrebami, ktoré sa podľa zákona č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov a vyššie spomenutého zákona NR SR č. 279/1993 Z.z. v znení neskorších predpisov k týmto zákonom vychovávajú a vzdelávajú:

- a) formou individuálnej integrácie v systéme bežného školstva (§ 3a ods.1 vyhlášky MŠ SR č. 143/1984 Zb. o základnej škole v znení neskorších predpisov),
- b) formou sociálnej integrácie v špeciálnych triedach bežných škôl (§ 3a ods.2 vyhlášky MŠ SR č.143/1984 Zb. o základnej škole v znení neskorších predpisov), a § 4 ods.8 vyhlášky MŠ SR č. 80/1991 Zb. o stredných školách v znení neskorších predpisov),
- c) v špeciálnych školách (vyhláška MŠ SR č. 212/1991 Zb. o špeciálnych školách v znení neskorších predpisov) ,
- d) výchovou v predškolských zariadeniach formou individuálnej integrácie v špeciálnych triedach alebo v špeciálnych materských školách (§ 6 ods.5, 6 a 7, § 9 vyhlášky MŠ SR č. 353/1994 Z.z. o predškolských zariadeniach v znení neskorších predpisov),
- e) v rodinnom prostredí (napr. žiaci oslobodení od povinnosti dochádzať do školy podľa § 5 ods.3 písm. d NR SR č.596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v súlade s § 37 zákona č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov).

Čl. III

CIEĽ A ROZSAH ČINNOSTI

1. Cieľom špeciálnopedagogickej starostlivosti v zariadení špeciálnopedagogického poradenstva je dosiahnutie optimálneho rozvoja osobnosti detí a mládeže so špeciálnopedagogickými potrebami v záujme ich spoločenského a pracovného uplatnenia.
2. Zariadenie špeciálnopedagogického poradenstva zabezpečuje diagnostické, psychologické, psychoterapeutické, výchovno-vzdelávacie, reedukačné, rehabilitačné, korekčné a iné služby a úzko špecializované činnosti deťom a mládeži so špeciálnopedagogickými potrebami formou ambulantnej starostlivosti, krátkodobých tréningových pobytov a návštev v prostredí, v ktorom dieťa žije.
3. Zariadenie špeciálnopedagogického poradenstva poskytuje poradenskú činnosť, konzultačnú činnosť a metodickú pomoc rodinám, zákonným zástupcom, pedagogickým pracovníkom a iným záujemcom.

Čl. IV

RIADENIE A PERSONÁLNE OBSADENIE ZARIADENIA ŠPECIÁLNOPEGADOGICKÉHO PORADENSTVA

1. Špeciálnopedagogické poradenské zariadenie riadi riaditeľ s požadovaným vzdelaním (Príloha vyhlášky MŠ SR č. 41/1996 Z.z. o odbornej a pedagogickej spôsobilosti pedagogických pracovníkov v znení v znení neskorších predpisov). Ak zariadenie

špeciálnopedagogického poradenstva nie je zriadené ako samostatný subjekt, riadi ho riaditeľ školy alebo školského zariadenia, pri ktorom bolo toto zariadenie zriadené.

2. Riaditeľ a zariadenia špeciálnopedagogického poradenstva menuje a odvoláva zriaďovateľ.
3. K splneniu cieľov a úloh v stanovenom rozsahu činností (§ 4 vyhlášky MŠ SR č. 43/1996 Z. z. o podrobnostiach o výchovnom poradenstve a o poradenských zariadeniach) má špeciálnopedagogické poradenské zariadenie spravidla nasledovné personálne obsadenie:
 - a) špeciálny pedagóg,
 - b) školský špeciálny pedagóg,
 - c) liečebný pedagóg,
 - d) psychológ,
 - e) sociálny pracovník,
 - f) rehabilitačný a technický pracovník,
 - g) prípadne ďalší odborní pracovníci.

1. Počet zamestnancov, ich pracovné náplne a úväzky určuje riaditeľ zariadenia špeciálnopedagogického poradenstva v súlade s platnými právnymi predpismi po predchádzajúcom prerokovaní a so súhlasom zriaďovateľa zariadenia v Organizačnom poriadku.

Formatted: Numbered + Level: 1 + Numbering Style: 1, 2, 3, ... + Start at: 1 + Alignment: Left + Aligned at: 0 cm + Tab after: 0,7 cm + Indent at: 0,7 cm

2. Riaditeľ zariadenia špeciálnopedagogického poradenstva vypracováva štatút a organizačný poriadok zariadenia a ďalšiu požadovanú dokumentáciu podľa požiadaviek zriaďovateľa, ktorá je v súlade s predmetom činnosti školského zariadenia.

Formatted: Numbered + Level: 1 + Numbering Style: 1, 2, 3, ... + Start at: 1 + Alignment: Left + Aligned at: 0 cm + Tab after: 0,7 cm + Indent at: 0,7 cm

3. Pracovník zariadenia špeciálnopedagogického poradenstva, ktorý prichádza do styku s osobnými údajmi, zdravotnými informáciami a výsledkami odborných vyšetrení, je v súlade s § 29 ods. 8 zákona NR SR č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov povinný zachovať mlčanlivosť a chrániť ich pred zneužitím.

Formatted: Numbered + Level: 1 + Numbering Style: 1, 2, 3, ... + Start at: 1 + Alignment: Left + Aligned at: 0 cm + Tab after: 0,7 cm + Indent at: 0,7 cm

Čl. V

PRIORITNÉ ČINNOSTI ZARIADENIA ŠPECIÁLNO PEDAGOGICKÉHO PORADENSTVA

1. DEPISTÁŽ – zameranie na včasné vyhľadávanie detí a mládeže so špeciálnopedagogickými potrebami. Vykonávajú ju všetky zariadenia špeciálnopedagogického poradenstva v rámci svojej pôsobnosti v spolupráci so školskými a zdravotníckymi zariadeniami a inými inštitúciami.
2. KOMPLEXNÁ ŠPECIÁLNO PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA – určovanie špeciálnopedagogickej diagnózy a následnej prognózy s definovaním

špeciálnopedagogických postupov. Zariadenie špeciálnopedagogického poradenstva ju vykonáva v spolupráci s rodinou, lekármi, psychológmi, učiteľmi predškolských zariadení a škôl, sociálnymi pracovníkmi, prípadne inými odborníkmi.

3. **KOMPLEXNÁ ŠPECIÁLNOPEĐAGOGICKÁ REHABILITÁCIA** (výchovná, liečebná a sociálna) - primárne zameranie na deti a mládež so špeciálnopedagogickými potrebami a sekundárne na jeho rodinné a sociálne zázemie.
1. **PORADENSKÁ A OSVETOVÁ ČINNOSŤ** – zameranie na:
 - a) posudzovanie školskej zrelosti,
 - b) predškolskú prípravu detí s odloženou školskou dochádzkou,
 - c) vyhľadávanie škôl a školských zariadení vhodných pre výchovu a vzdelávanie detí a mládeže so špeciálnopedagogickými potrebami,
 - d) komplexnú špeciálnopedagogickú starostlivosť o integrované deti v bežných školách (poskytnutie odbornej metodickéj pomoci pri vypracovaní individuálnych vzdelávacích programov, posudzovanie a prehodnocovanie vhodnosti zaradenia a školskej úspešnosti a pod.),
 - e) poradenstvo pri voľbe povolania (v spolupráci s výchovným poradcom príslušnej školy),
 - f) poradenský servis pre rodičov,
 - g) poradenstvo školám a školským zariadeniam a učiteľom najmä pri individuálnych formách výchovy a vzdelávania detí a mládeže so špeciálnopedagogickými potrebami,
 - h) poradenskú činnosť v otázkach formovania partnerských vzťahov smerom k mládeži so špeciálnopedagogickými potrebami, výchovu k manželstvu a rodičovstvu detí a mládeže so špeciálnopedagogickými potrebami (v spolupráci s výchovným poradcom príslušnej školy),
 - i) poskytovanie vhodných kompenzačných pomôcok a zaškolenie v ich používaní, prehodnocovanie účinnosti a vhodnosti ich používania,
 - j) sociálno-právne poradenstvo,
 - k) spoluprácu pri tvorbe a overovaní nových špeciálnopedagogických metód, postupov programov,
 - l) prednášky a konzultácie pre rodičov,
 - m) poriadanie seminárov a vedenie konzultácií pre pedagogických pracovníkov škôl a školských zariadení, prípravu informačných a metodických materiálov o činnosti a poskytovaných službách zariadení špeciálnopedagogického poradenstva,
 - n) osvetovú činnosť pre širokú verejnosť,
 - o) sociálno-rehabilitačné pobyty pre rodiny s deťmi a mládežou so špeciálnopedagogickými potrebami.
2. **SPOLUPRÁCA S INŠTITÚCIAMI** - špeciálnopedagogické poradenské zariadenia spolupracujú s rôznymi štátnymi i neštátnymi inštitúciami a organizáciami v oblasti zdravotníctva, školstva a sociálnej oblasti.
3. Zariadenia špeciálnopedagogického poradenstva sú metodicky riadené Štátnym pedagogickým ústavom v Bratislave.

ČI. VI

ŠKOLSKÝ ŠPECIÁLNY PEDAGÓG

1. Školský špeciálny pedagóg môže byť v pracovnom pomere príslušnej školy alebo školského zariadenia. Odborne a metodicky je usmerňovaný príslušným zariadením špeciálnopedagogického poradenstva.
2. Školský špeciálny pedagóg sa v spolupráci s triednym učiteľom podieľa na vypracovávaní a prehodnocovaní individuálnych vzdelávacích programov pre integrované deti a mládež.
3. Vstupuje do výchovno-vzdelávacieho procesu podľa aktuálnych a individuálnych potrieb detí a mládeže so špeciálnopedagogickými potrebami.
4. Poskytuje konzultačné a poradenské špeciálnopedagogické služby rodinám a zákonným zástupcom dieťaťa, pedagógom a psychológom.
5. Podieľa sa na depistáži detí a mládeže so špeciálnopedagogickými potrebami v rámci pôsobnosti školy, alebo školského zariadenia.
6. Spolupracuje pri vypracovávaní nových metód, postupov a programov výchovnovzdelávacej práce pre deti a mládež so špeciálnopedagogickými potrebami.

Čl. VII

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Tento štatút nadobúda platnosť dňom